

IWR Nieuwsbrief

Interkerkelijk Werkverband voor de Recreatie

Kerk en Toerisme in Chaam

In Chaam, gelegen aan de Belgische grens tussen Breda en Tilburg, is de werkgroep Kerk en Toerisme actief. Al bijna 40 jaar bestaat deze oecumenische werkgroep onder voorzitterschap van de predikant van de protestantse gemeente Chaam e.o.

De werkgroep beschikt over zes caravans die tijdens de vakantieperiode gratis op de plaatselijke campings geplaatst mogen worden. In die tijd bivakkeren geselecteerde pastoraal werkers op die campings om namens de kerken nabij te zijn voor de campinggasten.

Ieder jaar zijn er, afhankelijk van het aanbod, tussen de acht en tien pastoraal werkers op de campings aanwezig, twee weken per persoon. De samenwerking met de campingeigenaren verloopt tot volle tevredenheid.

Bezoek stimuleren

Een aantal jaren geleden besloot de werkgroep op een aantal woensdagen de beide kerken in Chaam, te weten de protestantse Ledevaertkerk en de katholieke H. Antonius Abtkerk, open te stellen. In beide kerken zijn gidsen aanwezig om de bezoekers uitleg te geven over de bijzonderheden van de gebouwen en andere vragen te beantwoorden. Soms komen daar heel zinvolle gesprekken uit voort, zoals ik zelf meerdere keren heb mogen meemaken.

Uit de regio kwam de vraag van andere kerken of zij bij dit initiatief konden aansluiten. Inmiddels is het aantal te bezoeken kerken uitgebreid tot acht, waaronder de Belgische kerk van Baarle-Hertog. Deze activiteit staat in de regio bekend als 'Rondje Open Kerk'. Om deelname

van het bezoek aan de kerken te stimuleren, is besloten om een kunstroute toe te voegen, waarbij plaatselijke kunstenaars in de kerken hun werk tentoonstellen. Verder wordt het toeristenseizoen door de kerken geopend met een muzikale avond in de Ledevaertkerk. Twee jaar geleden was er een orgelconcert, en vorig jaar gaf Jan Terlouw met ondersteuning van het ensemble van zijn dochter een indrukwekkende voorstelling. Dit jaar zijn de bekende harpiste Petra Vlasblom met haar begeleiders gecontracteerd. Zij verzorgen op vrijdag 9 juli een muzikale avond.

Aparte stichting

Bij het zoeken naar sponsors voor 'Rondje Open Kerk' bleek al snel dat de plaatselijke overheden minder snel met subsidie over de brug komen als het een in hun ogen kerkelijke activiteit betreft. Daarom is besloten om de activiteiten van 'Rondje Open Kerk' onder te brengen in een aparte stichting.

In deze nieuwsbrief

Er is in de afgelopen periode weer veel gebeurd. Zo zijn we bezig met het project 'Stappen in de toekomst' i.s.m. het Geldersch Landschap, waar Jan te Kloetze in deze nieuwsbrief verder over rapporteert. Maar ook met de bedevaart naar Wittem die i.s.m. de Redemptoristen wordt aangeboden en waarvan u alvast een voorproefje krijgt. Verder zijn we druk met de voorbereiding van twee publicaties, de eerste in het kader van het jaar van het religieuze erfgoed en de provincie Friesland, de andere over muziekpastoraat. Deze zullen komend najaar verschijnen.

In Noord-Holland wordt ook dit jaar weer een recreatiezondag aangeboden. U leest daarover een aankondiging.

We gaan door in het vertrouwen dat er weer nieuwe wegen gebaad zullen worden om mensen de kans te geven zich in hun vrije tijd te bezinnen en op adem te komen.

'Land van de Heerlijkheden' geopend

In de vorige Nieuwsbrief schreef Jo Latijnhouders over 'Stappen in de Toekomst', een project van Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen in het Land van Maas en Waal. Geldersch Landschap heeft contact gezocht met het IWR over de vraag in hoeverre samenwerking op het gebied van bezinning en recreatie wenselijk is.

Latijnhouders schreef: 'In het gebied staan meerdere kleine middeleeuwse kerkjes. Op diverse plaatsen zijn daar in de loop van de tijd kleine kapelletjes en wegwijzers aan toegevoegd, altijd in een bijzondere omgeving die de wandelaar of fietser uitnodigt om een tijdje stil te staan. Plekken die uitnodigen tot bezinning.'

Het bezoekerscentrum, Land van de Heerlijkheden, is vanaf 17 april geopend voor het publiek, en gevestigd in de Vlaamse Schuur te Leur.* In het weekend van 17 en 18 april was iedereen uitgenodigd om een kijkje te nemen. Ik ben er geweest, mede om kennis te maken met beheerder Caroline Guelen. Het bezoekerscentrum geeft informatie over cultuurhistorie, zoals de 'heerlijkheden' in dit gebied, over wandel- en fietsroutes, over natuur en landschap. In de loop van de projectperiode van 'Stappen in de Toekomst' zijn er geleidelijk steeds meer fiets- en wandelpaden dwars door het land geopend.

Bezinning en recreatie

De uitdaging voor Geldersch Landschap en het IWR is om informatie, activiteiten en plekken te ontwikkelen die recht doen aan het idee van bezinning en recreatie, samen met de kerken en andere religieuze instellingen in het Land van Maas en Waal.

Er zijn mogelijkheden te over. Te denken valt aan de herinrichting van kerkenpaden, aan gedichten die een link leggen met het gebied en de geschiedenis ervan, aan stilteplekken. Caroline Guelen vertelde over de geschiedenis van schuilkerken, waarvan er nog steeds een aantal in het gebied staan. Een schuilkerk (eigenlijk huiskerk) is een kerkgebouw dat er van buiten niet als zodanig uitziet. Ten tijde van de Republiek der Verenigde Nederlanden

werden deze gebruikt door katholieken, remonstranten, lutheranen en doopsgezinden. Dergelijke schuilkerken kwamen in grote delen van Nederland voor. In steden waren schuilkerken vooral in huizen en pakhuizen gevestigd. Op het platteland had een kerk doorgaans het uiterlijk van een schuur en werd daarom ook wel schuurkerk genoemd.

Twee schuilkerken

De ruïne St. Walrick, verscholen in de bossen bij Overasselt, is zo'n schuilkerk. Het verhaal gaat dat in 777 keizer Karel de Grote het paasfeest kwam vieren op Het Valkhof te Nijmegen. Hij werd door de 'hiete koorts' gekweld en geen medicijnman kon hem daarvan bevrijden. Van een oud boerenvrouwje dat bosbessen voor de keizer kwam brengen, kwam men te weten hoe de koortslidders sinds jaren genezing vonden bij de eik op de heide bij Overasselt. De volgende dag – op Goede Vrijdag – toog Karel de Grote er met zijn gevolg heen, sprak met groot vertrouwen de gebruikelijke gebeden uit, wond een zijden snoer aan de eikenboom en keerde genezen naar Het Valkhof terug. Uit dankbaarheid liet hij op deze heilige plaats een kapel bouwen ter ere van St. Willibrord en St. Walrick. En nog steeds hangen aan de eikenbomen lappen en zakdoeken als bezwering tegen ziekten en griepaanvallen. Terzijde: dergelijke lappen en stroken stof kwam ik ook tegen in Mongolië, daar gedrapeerd rondom gestapelde stenen.

In Kasteel Hernen – voor 't eerst genoemd in 1369 – is nog steeds de ruimte intact die enkele eeuwen geleden als schuilkerk voor katholieken dienst deed. Er bestaan mooie verhalen over een mooi gebied: een plezier om er te zijn, de omgeving te verkennen, de waarde van het (religieuze) erfgoed tot je te laten doordringen en te genieten van natuur en landschap: samenwerking tussen Geldersch Landschap en IWR meer dan waard!

Jan te Kloeze

* adres:

Van Balverenlaan 1b, 6615 AH Leur;

zie ook www.mooigelderland.nl

vervolg van pagina 1

Kerk en Toerisme in Chaam

Vanaf dit jaar worden subsidies voor de kosten van het openstellen van de kerken aangevraagd door de 'Stichting tot bevordering van de toegankelijkheid van het cultureel erfgoed in de zomer'. Als werknaam is gekozen voor de naam 'Stichting cultuur in de zomer'.

De deelnemende kerken zijn te vinden in Alphen, Baarle-Nassau, Baarle-Hertog, Chaam (zowel de protestantse als de rooms-katholieke kerk), Gilze, Riel en Ulicoten. De openingstijden zijn tussen 13.00 en 16.00 uur op de woensdagen 14, 21 en 28 juli en 4, 11 en 18 augustus. Meer informatie is te vinden op onze website www.rondjeopenkerk.nl.

U bent van harte welkom op de openingsavond op 9 juli en op de data van de openstelling van de kerken.

De toegang is steeds gratis.

Jacques Schram

Bedevaart naar Wittem

Het Comité Samen op weg Zaandam heeft dankzij de bemiddeling van het IWR een prachtige bedevaart weten te organiseren naar Wittem. Deze vindt plaats op zaterdag 16 oktober, de naamdag van de heilige Gerardus Majella, waar het klooster van de Redemptoristen haar naam te danken heeft. De kosten van de busreis bedragen ca. 25 euro.

Bij voldoende animo worden verschillende opstapplaatsen in Noord-Holland geregeld. Heeft u belangstelling om mee te gaan, meldt u zich dan aan bij Chris Vermolen, tel. (075) 616 43 21.

Bedevaarten 'op maat' zijn mogelijk naar Roermond, Wittem en Zenderen. Neemt u voor meer informatie contact op met het secretariaat van het IWR.

Postbusnummer

Het postbusnummer van het IWR is gewijzigd. Het postadres luidt nu Postbus 8024, 3503 RA Utrecht.

Recreatiezondag Noord-Holland

Al bijna tien jaar is de laatste zondag van juli, dit jaar op 25 juli, 'recreatiezondag' in Hoorn e.o. De kerken stellen hun deuren gastvrij open voor toeristen, recreanten en passanten. De kerkdiensten krijgen een feestelijk tintje. Na de koffie worden er activiteiten georganiseerd die tot ver in de middag doorgaan.

De dag erna begint de landbouw- en bezinningsweek. Deelnemers trekken er vijf dagen met elkaar op uit, na een meditatieve viering in een van de kerken. Ze bezoeken landbouwbedrijven en proberen zo de link te leggen tussen schepping, recreatie en goed rentmeesterschap. De bijeenkomsten worden telkens afgesloten met een lunch.

De week is een initiatief van de Stichting Landbouw, Economie en Levensbeschouwing en wordt daarbij geadviseerd door het IWR. Voor meer informatie en aanmelden kunt u bellen of mailen naar Theo van Driel, tel. (0229) 23 71 57, t.vandriel@quicknet.nl.

Raadpleeg voor het programma op 25 juli de website van het IWR.

Terugblik als bestuurslid IWR

Het was tijdens mijn tijd als pastoraal werker in het parochiepastoraat dat ik voor het eerst in contact kwam met het IWR. In werkte destijds in Chaam. Daar was al geruime tijd een oecumenische werkgroep voor campingpastoraat vanwege het grote aantal campings in de directe omgeving.

Ik maakte als pastoraal werker deel uit van die werkgroep die steeds kon rekenen op de steun van het IWR. De ontwikkelaar voor het pastoraat binnen het IWR, dhr. Wil Rombouts, was geregeld op bezoek en we konden rekenen op zijn steun en expertise. Daarnaast maakte mijn collega samen met de toenmalige dominee deel uit van het bestuur van het IWR en zodoende kreeg ik regelmatig informatie over het werk van het IWR. Na verloop van tijd kwam er een nieuwe dominee in Chaam en kwam de vraag vanuit het IWR of hij en ik deel wilden gaan uitmaken van het IWR. Ik ben graag op die uitnodiging ingegaan en heb dus zitting genomen

in het bestuur namens de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland.

Nieuwe vormen van pastoraat

In de tijd dat ik deel uitmaakte van het bestuur heb ik het IWR zien ontwikkelen. Daar waar in het begin vooral aandacht en tijd werd besteed aan de traditionele vormen van recreatie- en toeristenpastoraat, werden in de loop der jaren vele nieuwe vormen van pastoraat ontwikkeld. Ik heb mogen meemaken dat het IWR met de tijd meegaat en nog steeds een functie heeft, namelijk het ondersteunen van het brede scala aan recreatie- toeristenpastoraat dat in onze tijd volop in beweging en ontwikkeling is. Inmiddels ben ik van functie veranderd en werk ik niet meer in het parochiepastoraat maar als aalmoezenier bij de Krijgsmacht. Dit is dan ook de reden dat ik me, nu mijn zittingsperiode is afgelopen, niet meer herkiesbaar stel en plaats maak voor een nieuw bestuurslid in het IWR. Terugkijkend kan ik zeggen dat ik altijd met veel plezier en enthousiasme

deel heb uitgemaakt van het bestuur van het IWR! Op deze plaats dank ik een ieder voor de goede en prettige samenwerking, en wens het bestuur van het IWR alle goeds toe voor de toekomst!

aalmoezenier Marco Spies

Website

De website van het IWR, www.iwr.nl, is dé plek voor nieuws en achtergrondinformatie over vormen van pastoraat voor recreanten en toeristen in Nederland. Op onze vernieuwde website zijn de activiteiten per provincie ondergebracht. We ontvangen graag uw berichten en/of activiteiten op het gebied van spiritualiteit, inspiratie en levensbeschouwing. U kunt deze sturen naar info@iwr.nl.

Culturele tip

Dit jaar zijn worden de Passiespelen in Tegelen, Zuid-Limburg, voor de negentiende keer gehouden.

Het Passiespel verhaalt de emotionele gebeurtenissen uit de laatste dagen van het leven van Jezus: van de opwekking uit de dood van Lazarus, van de glorieuze intocht van Jezus in Jeruzalem, het laatste Avondmaal met de twaalf apostelen, het verraad van Judas, de door de hogepriesters geëiste veroordeling van Jezus, zijn pijnlijke kruisgang en uiteindelijk zijn dood aan het kruis op de Calvarieberg. Het zijn die gebeurtenissen die de christenen gedenken tussen Palmzondag en Pasen.

De Passiespelen zijn een vijfjaarlijks evenement dat plaatsvindt in het majestueuze décor van Openluchttheater De Doolhof in Tegelen. Ze zijn ontstaan in 1931 en uitgegroeid tot een theatergebeurtenis van internationale allure.

De première is op zondag 16 mei 2010 in de Doolhof in Tegelen. Het is de eerste voorstelling van in totaal 23, waarvan er 18 op zondagmiddag (14.30 uur), 1 op maandagmiddag (Pinksteren) en 4 op zaterdagavond (18.00 uur) plaatsvinden. De zaterdagvoorstellingen zijn in de periode van 17 juli tot en met 7 augustus, om 18.00 uur.

De laatste voorstelling van de reeks 2010 is op zondag 12 september.

De uitvoering duurt ongeveer 3 uur, inclusief een pauze van 30 minuten.

Meer informatie op
www.passiespelen.nl

Toeristenpastor gezocht voor camping Norg

De interkerkelijke recreatiecommissie in Norg verzorgt gedurende de zomervakantie vier tot zes weken recreatie- en evangelisatiewerk in de bossen van Norg. Onder aansturing van deze commissie organiseren twee tot drie jongerenteams en een pastor van alles voor de vakantie-gangers.

De commissie zoekt iemand die deze zomer een soort 'snuffelstage' wil doen. Bekeken wordt dan of hij of zij volgend jaar als zelfstandig pastor wil meewerken. Gezocht wordt naar een hartelijke persoon die positief en praktisch in het geloof staat, die een luisterend oor heeft voor iedereen, en die bereid is om van alles mee aan te pakken om vakantiegan-

gers door middel van onder andere pastoraat en kerkdiensten een meerwaarde aan hun vakantie te geven. Daartegenover staat een redelijke onkostenvergoeding, een verblijf op de camping, en werken in een ontspannen sfeer te midden van vakantie-gangers, samen met de recreatiecommissie en de jongerenteams.

Heb je interesse, kijk dan eens op www.ikr-norg.nl. Voor meer informatie kun je bellen met de voorzitter van de recreatiecommissie, Jacob Ketelaar (0592) 65 64 29, of met de huidige pastor, Ineke Hofman (0592) 54 30 78.

Er worden ook enthousiaste jongeren voor het recreatiewerk gevraagd. Heb je belangstelling, kijk dan eens op www.ikr-norg.nl.

Boekentip

Het boek *Judas, de weg naar heelwording* van Hans Stolp houdt ons een spiegel voor om onze schaduw onder ogen te zien. De auteur schetst een veelzijdig beeld van Judas, de apostel van Jezus, die een zware opdracht kreeg te vervullen. Judas was een gerespecteerd lid van zijn samenleving en zo bevlogen door zijn eigen idealen dat hij geen oog meer had voor wat Jezus, zijn Meester, eigenlijk echt bezighield. Hij wilde Jezus dwingen om het koningschap in Israël op zich te nemen. Gericht op zichzelf, de materie en een gesloten hart voor de ander wordt Judas in dit boek een symbool voor de moderne mens.

Ik vind het verrassend met hoeveel rollen Judas getekend wordt. In de ban van zijn eigen ego wordt hij beschreven als: verrader-verlosser-ingewijde-idealist-vriend van Jezus. Het boek zette mij aan om opnieuw naar de figuur van Judas te kijken en de vraag te overwegen of Judas verraad heeft gepleegd aan zijn Meester of een offer voor de mensheid heeft gebracht.

Hans Stolp pleit er voor om op een andere manier met Judas te leren omgaan en zo na te denken over onze eigen donkere kanten. De weg naar heelwording is je bewust te worden van je eigen schaduw- en lichtzijde. Te kiezen voor de weg van het hart of, zoals de Bijbel dit noemt: Jezus Christus staat voor de deur van ons hart en klopt.

Dinie Eerland-van Vliet

Het boek is een uitgave van Ten Have ISBN 90-259-5730-7

Colofon

Postadres
Postbus 8024, 3503 RA Utrecht

Bezoekadres
Joseph Haydnlaan 2a, Utrecht

Telefoon: (030) 880 14 80
E-mail: info@iwr.nl
Postbanknummer 1918580
K.v.K. Utrecht, nr. 178031

Medewerkers:
Wil Rombouts – ontwikkelaar pastoraat
Gerdien de Zee-Franken – secretaresse

Adreswijzigingen:
Vermeld bij adreswijzing uw
relatienummer.
Dit nummer vindt u op de envelop van de
Nieuwsbrief.

Redactie Nieuwsbrief:
Janet van Dijk
Wil Rombouts

Vormgeving:
Oblong – Jet Frenken, Echten (Fr.)

De IWR-Nieuwsbrief wordt gratis verspreid.
Abonnementen
kunnen worden aangevraagd
bij het secretariaat,
tel. (030) 880 14 80; e-mail info@iwr.nl

www.iwr.nl